

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT

LLENGUATGES I PRODUCCIÓ ARTÍSTICS (INTRODUCCIÓ A LA HISTÒRIA DE L'ART)

Coordinació: ALONSO MADRID, CHRISTIAN

Any acadèmic 2023-24

Informació general de l'assignatura

Denominació	LLENGUATGES I PRODUCCIÓ ARTÍSTICS (INTRODUCCIÓ A LA HISTÒRIA DE L'ART)		
Codi	100061		
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA		
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter
	Grau en Història	1	TRONCAL/BÀSICA
Modalitat	Presencial		
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6		
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA	TEORIA
	Nombre de crèdits	3	3
	Nombre de grups	1	1
Coordinació	ALONSO MADRID, CHRISTIAN		
Departament/s	GEOGRAFIA, HISTÒRIA I HISTÒRIA DE L'ART		
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	60 hores presencials. 90 hores de treball autònom. Aquesta distribució està subjecta als canvis que es puguin derivar com a conseqüència de la pandèmia de la Covid-19.		
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.		
Idioma/es d'impartició	Català		
Distribució de crèdits	1 crèdit equival a 25 hores de treball de l'estudiant. Total: 150 hores (6 crèdits).		

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
ALONSO MADRID, CHRISTIAN	christian.alonso@udl.cat	6	Dilluns, 10-11h. Per sol·licitar tutoria, cal enviar previament un missatge al professor a través de l'eina de missatgeria del campus virtual.

Informació complementària de l'assignatura

HORARI

Dilluns, 11-13:00h.

Dimarts, 11-13:00h.

AULA

1.03

DESCRIPCIÓ

Aquesta assignatura s'aproxima, des d'un punt de vista teòric i historiogràfic, a les característiques formals, tipològiques, tècniques i iconogràfiques que han regit els principals llenguatges artístics al llarg del temps. Al seu torn, planteja un anàlisi crític dels diferents sistemes de representació i dels contextos de producció.

*Aquesta guia s'ha de considerar en conjunció amb el programa docent penjat al campus virtual a començament de curs.

Objectius acadèmics de l'assignatura

1. Entendre el fenomen de la creativitat i l'art en relació amb el seu context de producció.
2. Comprendre i interpretar les característiques formals, iconogràfiques i tipològiques de les obres d'art, així com les condicions de la seva producció.
3. Analitzar els elements representatius i experimentals de l'obra d'art, i situar-la en el seu context.
4. Obtenir un coneixement teòric sobre la naturalesa, funció i significació de les nocions d'art, artista, història de l'art i públic.
5. Fer-se amb un coneixement pràctic dels processos bàsics de la metodologia científica en història de l'art.
6. Adquirir eines que permetin valorar i interpretar les obres d'art de manera adequada

7. Cultivar la observació visual, així com la capacitat analítica, reflexiva, crítica i creativa.
8. Adquirir una visió integrada i alhora diferenciada dels diferents llenguatges artístics, de les tècniques de producció artística i dels instruments d'anàlisi aplicats a la història de l'art.

Competències

- CB3 Capacitat de reunir i interpretar dades rellevants per emetre judicis que inclouin una reflexió sobre temes rellevants de caràcter social, científica o ètic
- CG1 Desenvolupar una visió crítica dels processos bàsics de la metodologia científica de la Història de l'Art
- CG2 Desenvolupar destreses instrumentals aplicades a la Història de l'Art
- CG3 Desenvolupar una visió diacrònica general de la Història de l'Art general i / o universal
- CG4 Reconèixer de forma crítica les coordenades espai - temporals (diacronia i sincronia) i dels límits i interrelacions geogràfiques i culturals de la Història de l'Art
- CE6 Adquirir un coneixement sistemàtic i integrat de fet artístic: diferents llenguatges, procediments i tècniques de la producció artística al llarg de la història, així com la teoria i pensament estètic
- CE7 Identificar, distingir i avaluar o valorar les principals fonts literàries i documentals de la Història de l'Art
- CE8 Desenvolupar i gestionar conceptes bàsics sobre iconografia, clau per a la interpretació de les imatges
- CE12 Desenvolupar i gestionar conceptes bàsics sobre documentació, composició de materials i tècniques dels béns artístics mobles i immobles
- CT5 Adquirir nocions essencials del pensament científic

RESULTATS D'APRENTATGE

- Utilitzar el mètode iconogràfic en les anàlisis i els comentaris d'obres d'art.
- Saber reconèixer els grans temes de la iconografia grecollatina i judeocristiana.
- Analitzar els elements significatius d'una imatge i situar-la en el seu context.
- Relacionar imatges amb els textos literaris que hagin pogut servir de base.
- Valorar el rigor metodològic en l'anàlisi d'una obra
- Saber reconèixer les diverses tècniques artístiques i de la construcció

Continguts fonamentals de l'assignatura

1. La naturalesa de l'obra d'art
2. L'història de l'art com a disciplina acadèmica
3. La figura de l'artista

4. La figura del públic
5. L'art una forma de llenguatge
6. La classificació de les arts al llarg del temps
7. Materials i tècniques. Aspectes formals, iconogràfics i tipològics
  - 7.1. Pintura
  - 7.2. Escultura
  - 7.3. Arquitectura
  - 7.4. Disseny i arts de l'objecte
  - 7.5. Fotografia
  - 7.6. Art i tecnologies digitals

Eixos metodològics de l'assignatura

El programa de l'assignatura el conformen:

Sessions de caràcter introductori (de l'assignatura, del professor, de l'alumnat)

Sessions de caràcter teòric (del temari de l'assignatura)

Sessions de caràcter pràctic (dins i fora de classe, inclòs el taller de metodologia)

Sessions de treball en grup (per dur a terme els treballs)

Sessions de treball individual (per assegurar el domini dels coneixements)

Sessions de caràcter tutorial (pel suport i seguiment del rendiment)

Sessions de caràcter avaluatiu (com els exàmens)

Les activitats formatives i la seva distribució en hores de treball (presencials i no presencials) serà la següent (Llegenda: HP: hores presencials / HNP: hores no presencials):

1. Activitats dirigides:

Classes teòriques (en aula i virtuals): 35 HP / 47 HNP

2. Activitats supervisades:

Taller de metodologia: 2HP / 5 HNP

Tutories: 4 HP

3. Activitats d'avaluació:

Treball 1 + Prova d'avaluació 1 + Treball 2 + Prova d'avaluació 2 + Presentació treball 2: 19 HP / 38 HNP

HORES TOTALS de dedicació dels i les alumnes: 60 HP / 90 HNP

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Classes teòriques i pràctiques d'aula: dilluns i dimarts, 11-13:00h.

Sortides fora d'aula: es concretaran al programa penjat al campus virtual pel professor a l'inici de curs

Treballs de grup: es concretarà al programa penjat al campus virtual pel professor a l'inici de curs

Taller de metodologia: es concretarà al programa penjat al campus virtual pel professor a l'inici de curs

Exàmens: es concretaran al programa penjat al campus virtual pel professor a l'inici de curs

Nota sobre la protecció de dades (enregistrament de les sessions virtuals):

Les classes per videoconferència seran enregistrades.

Informació sobre protecció de dades en l'enregistrament audiovisual en l'assignatura Llenguatges i producció artístics.

De conformitat amb la normativa vigent en matèria de protecció de dades de caràcter personal, t'informem que:

- El responsable de l'enregistrament i l'ús de les teves imatge i veu és la Universitat de Lleida - UdL- (dades de contacte del representant: Secretaria General. Plaça Víctor Siurana, 1, 25003 Lleida; sg@udl.cat; dades de contacte del delegat de protecció de dades: dpd@udl.cat).
- Les teves imatge i veu enregistrades s'utilitzaran exclusivament per a les finalitats inherents a la docència de l'assignatura.
- Les teves imatge i veu enregistrades es conservaran fins a la finalització del curs acadèmic vigent, i es destruiran en els termes i condicions previstes en la normativa sobre conservació i eliminació dels documents administratius de la UdL, i les taules d'avaluació documental aprovades per la Generalitat de Catalunya (<http://www.udl.cat/ca/serveis/arxiu/>).
- La teva veu i imatge és imprescindible per impartir la docència en aquesta assignatura, i la docència és un dret i un deure del professorat de les Universitats, que ha d'exercir amb llibertat de càtedra, com preveu l'article 33.2 de la Llei orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'universitats. Per aquest motiu, la UdL no necessita el teu consentiment per enregistrar les teves veu i imatge amb aquesta exclusiva finalitat, d'impartir docència en aquesta assignatura.
- La UdL no cedirà les dades a tercers, llevat dels casos estrictament previstos en la Llei.
- Pots accedir a les teves dades; sol·licitar-ne la rectificació, supressió o portabilitat; oposar-te al tractament i sol·licitar-ne la limitació, sempre que sigui compatible amb les finalitats de la docència, mitjançant escrit tramès a l'adreça dpd@udl.cat. També pots presentar una reclamació adreçada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, mitjançant la seu electrònica de l'Autoritat (<https://seu.apd.cat>) o per mitjans no electrònics.

-Et recordem que els enregistraments i la resta de continguts del CV estan protegits pels drets de propietat intel·lectual i industrial de la Universitat de Lleida, d'acord amb la clàusula inclosa en l' "Avís legal", visible en tots els llocs web propietat de la UdL

Sistema d'avaluació

MECANIMES DEL SISTEMA D'AVALUACIÓ

1. Taller de metodologia i treball associat: 10% de la nota
2. Treball 1: 25% de la nota
3. Prova d'avaluació 1: 15% de la nota
4. Treball 2: 25% de la nota
5. Prova d'avaluació 2: 15% de la nota
6. Presentació oral treball 2: 10% de la nota

CONSIDERACIONS A TENIR EN COMPTE

1. L'assistència a classe és fonamental perquè l'alumnat duguin a terme un seguiment eficaç del temari i es prepari adequadament els exàmens. Així mateix, es recomana l'assistència a les sortides programades pel professor, a les quals podrà vincular-hi treballs.

2. Recau en els i les alumnes conèixer les activitats avaluable necessàries per poder aprovar l'assignatura. En tot moment hauran de tenir com a referència la guia docent publicada a la pàgina web de la UdL, així com el programa de l'assignatura detallat que el professor penjarà al campus virtual a l'inici de curs. El professor es reserva el dret de fer

canvis en el programa de l'assignatura, sempre i quan avisi prèviament a l'alumnat.

3. Com a norma general, l'avaluació a la UdL és continuada. Els i les estudiants que combinin els seus estudis amb

una feina a temps parcial o complert tenen dret a demanar avaluació alternativa, presentant la documentació corresponent, en un termini de 5 dies des del començament del semestre. Per a més informació, envieu un correu

electrònic a academic@lletres.udl.cat, o adreceu-vos a la Secretaria de la Facultat de Lletres. En el cas de no trobar-se en la situació d'incompatibilitat laboral, els estudiants que repeteixen l'assignatura han de seguir l'avaluació continuada.

4. Serà necessari haver obtingut com a mínim una qualificació de 5 en cadascuna de les dues proves d'avaluació per tal de poder superar l'assignatura. Atès que les dues proves d'avaluació tenen un valor inferior al 30%, en aplicació de la normativa d'avaluació de la UdL, no hi ha recuperació. Cliqueu en aquest enllaç per conèixer el sistema de qualificació de la UdL.

5. Cal que l'alumnat dugui a terme les lectures obligatòries i recomanades amb cura i atenció.

6. Per tal de poder arribar a la qualificació de 5, serà necessari que els i les estudiants apliquin de manera sistemàtica i regular la normativa de citació bibliogràfica APA als treballs (cita intertextual, paràfrasi, notes a peu

de pàgina i recull bibliogràfic). Cliqueu en aquest enllaç per tal d'accedir al manual APA de la UdL.

7. Per tal de poder arribar a la qualificació d'excel·lent, l'alumne/a haurà de fer un treball complementari prèviament acordat amb el professor.

8. Serà necessari que els alumnes demostrin una bona capacitat de comprensió lectora i expressió escrita.

Caldrà tenir especial cura de la ortografia, la sintàctica, la gramàtica, i la semàntica. Un ús deficient de la ortografia serà penalitzat.

9. Si el professor detecta plagi en algun dels treballs, d'acord a la "Normativa de l'avaluació i la Qualificació de la Docència en els Graus i Màsters a La UdL", el treball es puntuarà amb un 0 i no es podrà recuperar.

10. No s'avaluarà cap treball presentat el dia de la entrega final que no hagi estat objecte de seguiment per part del professor. Les dates de les entregues establertes per revisió dels treballs s'indicaran al programa de l'assignatura penjat al campus virtual i disponible des de començament del semestre.

11. És responsabilitat dels i les estudiants sol·licitar tutories al professor per tal de solucionar qualsevol qüestió que

afecti a la comprensió del temari o a la realització dels treballs i proves. S'espera que els i les alumnes treballin de manera autònoma, respectuosa, compromesa, i responsable. Les tutories es podran fer de manera individual o en grups reduïts.

12. El professor orientarà la selecció bibliogràfica més adient per tal de realitzar treballs pràctics o per ampliar el temari. És important que els i les alumnes es familiaritzin amb les eines i recursos disponibles a la Biblioteca de Lletres de la UdL, el catàleg UdL, el CCUC i REBIUN, així com la resta de recursos oferts per la Biblioteca de Lletres en xarxa, com ara: <https://biblioguies.udl.cat/>

13. El professor respondrà els correus electrònics i els missatges del campus virtual pel mateix procediment, per ordre d'arribada i en un termini no superior a quinze dies des de la seva rebuda.

14. Es recomana que els alumnes Erasmus i altres programes de mobilitat tinguin un bon nivell de català per poder seguir el temari de l'assignatura. A aquests alumnes no se'ls aplicarà a aquests alumnes cap criteri específic d'avaluació. En conseqüència, hauran de realitzar els mateixos exercicis, pràctiques i proves que els alumnes locals. Els alumnes de qualsevol programa de mobilitat poden respondre els exercicis i proves escrites en anglès, francès o italià, a més d'en qualsevol dels dos idiomes oficials de la UdL (català i castellà).

15. No es tolerarà cap actitud irrespectuosa amb cap membre de la comunitat universitària.

Bibliografia i recursos d'informació

Barbieri, D. (1993). *Los lenguajes del cómic*. Barcelona: Paidós.

Belting, H. (2007). *Antropología de la imagen*. Buenos Aires: Katz.

Bordwell, D., Thompson, K. (1995). *El arte cinematográfico*. Paidós: Barcelona.

Burke, P. (2001). *Visto y no visto. El uso de la imagen como documento histórico*. Barcelona: Crítica.

Darley, A. (2003). *Cultura visual digital. Espectáculo y nuevos géneros en los medios de comunicación*. Paidós:

Barcelona.

Dorfles, G. (1973). *El diseño industrial y su estética*. Barcelona: Labor.

Dormer, P. (1993). *El diseño desde 1945*. Barcelona: Destino.

Eco, U. (1985). *La definición del arte. Lo que hoy llamamos arte ¿ha sido y será siempre arte?* Barcelona: Martínez Roca.

Esteban Lorente, J. G. ; Álvaro Zamora, M. I.; Borrás Gualis, G. M. (1980). *Introducción general al arte: Arquitectura, escultura, pintura, artes decorativas*. Madrid: Istmo.

Faerna García-Bermejo, J.M., Gómez Cedillo, A. (2000). *Conceptos fundamentales de Arte*. Madrid: Alianza.

Fernández Arenas, J. (coord.) (1988). *Arte efímero y espacio estético*. Barcelona: Anthropos.

Fernández Arenas, J. (1982). *Teoría y Metodología de la Historia del Arte*. Barcelona: Anthropos.

Ferro, M. (1995). *Historia contemporánea y cine*. Ariel: Barcelona.

Freixa, M., Carbonell, E., Furió, V., Vélez, P., Vila, F., Yarza, J. (1991). *Introducción a la Historia del Arte. Fundamentos teóricos y lenguajes artísticos*. Barcelona: Barcanova.

Furió, V. (1995), *Sociología de l'art*. Barcelona: Edicions de la Universitat de Barcelona.

Furió, V., (1991). *Ideas y formas en la representación pictórica*. Barcelona: Anthropos.

Giannetti, C. (ed.) (1997). *Arte en la era electrónica. Perspectivas de una nueva estética*. Barcelona: Goethe Institut.

Gombrich, E.H. (1979). *Historia del arte*. Madrid: Alianza.

Haskell, F. (1994). *La historia y sus imágenes. El arte y la interpretación del pasado*. Madrid: Alianza.

Lévy, P. (1999), *¿Qué es lo virtual?* Barcelona: Paidós.

Moralejo, S. (2004). *Formas elocuentes. Reflexiones sobre la teoría de la representación*. Madrid: Akal.

Moreno, I. (2002). *Musas y nuevas tecnologías. El relato hipermèdia*. Paidós: Barcelona.

Panofsky, E. (2000). *Sobre el estilo. Tres ensayo inéditos*. Paidós: Barcelona.

Pavis, P. (2000). *El análisis de espectáculos (Teatro, mimo, danza, cine)*. Paidós: Barcelona.

Plaza Escudero, L. (coord.) (2008). *Diccionario visual de términos arquitectónicos*. Madrid: Cátedra.

Plazaola, J. (2003). *Modelos y teorías de la Historia del Arte*. San Sebastián: Universidad de Deusto.

Porter, M., González, P., Casanovas, A. (1994). *Las claves del cine y otros medios audiovisuales*. Barcelona: Planeta.

Ramírez, J. A. (1996). *Cómo escribir sobre arte y arquitectura*. Barcelona: Serbal.

Rodríguez Mattalia, L. (2009). *Arte videogràfico: Inicio, polémicas y parámetros básicos de análisis*. Valencia: Universitat Politècnica de Valencia.

Roth, Leland M., (2014). *Entender la arquitectura*. Barcelona: Gustavo Gili.

Rueda i Roigé, F.J. (coord.), (1999). *Introducció a la Història de l'Art*. Barcelona: Pòrtic.

Salvat, R. (1988). *El teatro como texto, como espectáculo*. Barcelona: Montesinos.

Satué, E. (1993), *El diseño gráfico (desde los orígenes hasta nuestros días)*. Madrid: Alianza.

Saxl, F. (1989). *La vida de las imágenes*. Madrid: Alianza.

Solà Morales, I. (2001). *Introducció a l'arquitectura. Conceptes fonamentals*. Barcelona: Edicions de la Universitat Politècnica de Catalunya.

Scharf, A. (1994). *Arte y fotografía*. Madrid: Alianza.

Stelzer, O. (1981). *Arte y fotografía (contactos, influencias y efectos)*. Barcelona: Gustavo Gili.

Summerson, J. (1978). *El lenguaje clásico de la arquitectura. De L.B. Alberti a Le Corbusier*. Barcelona: Gustavo Gili.

Wittkower, R. (1980). *La escultura: procesos y principios*. Madrid: Alianza.